

OSNOVNA ŠOLA CIRKOVCE

RAZISKOVALNA NALOGA

Avtorici: Katja Belca
Tia Kac

OSNOVNA ŠOLA CIRKOVCE

SLED ZA VEDNO?

**SOCIOLOGIJA
RAZISKOVALNA NALOGA**

Avtor/ji: Katja Belca
Tia Kac

Mentor: Ivanka Čeh

ZAHVALA

Zahvaljujeva se vsem, ki so nama pomagali pri nastanku raziskovalne naloge.

Najprej bi se radi zahvalili najini učiteljici in mentorici Ivanki Čeh, ki naju je usmerjala in pomagala pri nastajanju najine raziskovalne naloge.

Hvala tudi učiteljici Nastji Bat za lektoriranje raziskovalne naloge in prevod povzetka v angleščino.

Posebna zahvala gre seveda najinim staršem, ki so nama dajali podporo ves čas.

In nazadnje gre najina največja zahvala vsem sošolcem, prijateljem ter vsem drugim sodelujočim za njihovo razumevanje in čas pri izpolnjevanju ankete in intervjujev.

POVZETEK

Pojav tatujev sega daleč v zgodovino. Vloga tatujev skozi čas se je spreminjala. V bližnji preteklosti so se tetovirali predvsem moški med služenjem vojaškega roka. Danes je tetoviranje v porastu, tetovirajo se predvsem mlajši ljudje obeh spolov. Tudi odnos mlajših, predvsem mladostnikov, do trajnih tatujev je bolj pozitiven.

Postopek izdelave tatujev nekoč in danes se razlikuje, čeprav je tudi danes še vedno dolgotrajen in boleč. Posebno pozornost pri odločitvi za trajni tatu je potrebno nameniti velikosti vzorca, mestu tetovaže, predvsem pa izbiri dovolj usposobljene osebe, ki izdeluje trajne tatuje.

Problem predstavlja osveščenost mladih, saj so skoraj edini vir informiranja mediji. Premalo je tudi znanega o možnostih odstranjevanja trajnih tetovaž, predvsem pa o vplivih na zdravje.

Ljudje, ki izdelujejo trajne tatuje nimajo možnosti formalne izobrazbe. Znanje pridobivajo od prijateljev in v tujini.

Več bi bilo potrebno narediti na osveščenosti mladih in izobraževanju tetovatorjev.

Še vedno je odločitev za trajni tatu odvisna od vsakega posameznika, v vsakem primeru pa naj bo dobro premišljena.

ABSTRACT

Occurrence of tattoos reaches far in the history. The role of tattoo changed through period of time. In the recent past got a tattoo mostly men during national service. Nowadays tattooing has been increasing; getting a tattoo is mainly a domain of younger people of both genders. The attitude of younger, mostly adolescents, is positive to permanent tattoos.

Procedure of tattoo production differs from once to now, although is nowadays also still long-running and painful. Special attention in decision for permanent tattoo needs to be given to the pattern size, tattoo place, but mostly to the choice of enough qualified person, that makes permanent tattoos.

The main problem is young people's awareness, because media is almost the only source of informing people. There is a lack of knowledge about possibilities of permanent tattoo removal and mostly about their effects on our health.

People that make permanent tattoos have no possibilities of formal education. Their knowledge has been gained by friends and in abroad.

It should be done more for awareness of youth and tattoo artist education.

A decision for permanent tattoo is still on each individual, but should be always thought in detail.

Kazalo

1	UVOD.....	7
1.1	Tetoviranje.....	7
1.2	Namen.....	7
1.3	Potek raziskovalnega dela.....	8
2	TEORETIČNI DEL.....	9
2.1	Zgodovina tetoviranja.....	9
2.2	Metode tetoviranja.....	9
2.3	Vpliv na zdravje.....	10
2.4	Odstranjevanje tetovaž.....	10
2.5	Pomen tetovaž.....	11
2.5.1	Pomen tetovaž v preteklosti.....	11
2.5.2	Pomen tetovaž danes.....	11
2.6	Mesto tetovaže.....	12
2.7	Najpogostejši simboli.....	12
2.8	Pred pomembno odločitvijo.....	12
3	RAZISKOVALNI DEL.....	14
3.1	Raziskovalne metode.....	14
3.1.1	Praktični preizkus v šoli.....	14
3.1.2	Anketa mladostnikov.....	16
3.1.3	Anketa odraslih.....	17
3.1.4	Intervju s tetoviranko.....	17
3.1.5	Intervju s tetovirancem.....	17
3.1.6	Intervju s tetovatorjem.....	17
3.1.7	Intervju z zdravstveno delavko.....	17
3.1.8	Ogled in analiza postopka izdelave trajnega tatuja.....	18
3.2	Rezultati.....	19
3.2.1	Rezultati praktičnega preizkusa v šoli.....	19
3.2.2	Rezultati ankete mladostnikov.....	21
3.2.3	Rezultati ankete odraslih.....	23
3.2.4	Intervju s tetoviranko.....	25
3.2.5	Intervju s starejšim tetovirancem.....	27
3.2.6	Intervju s tetovatorjem.....	28
3.2.7	Intervju z zdravstveno delavko.....	31
3.2.8	Analiza ogleda postopka izdelave trajnega tatuja.....	33
4	RAZPRAVA.....	35

4.1	Končne ugotovitve	35
4.2	Predlagane rešitve	37
5	ZAKLJUČEK.....	38
6	VIRI	39
7	PRILOGE.....	40
7.1	Anketa mladostniki	40
7.2	Anketa odrasli.....	42
7.3	Intervju s tetoviranko.....	44
7.4	Intervju s tetovatorjem	45
7.5	Intervju z zdravstveno delavko	47
7.6	Intervju s tetovirancem	49

Kazalo slik

Slika 1: Informacije o tetoviranju.....	14
Slika 2: Simboli med katerimi so izbirali prostovoljci.....	15
Slika 3: Pripomočki za izdelavo začasnega tatuja.....	15
Slika 4: Izdelava začasnega tatuja.....	16
Slika 5: Izdelava začasnega tatuja.....	16
Slika 6: Barve za tetoviranje.....	18
Slika 7: Pripomočki za izdelavo trajnih tatujev.....	18
Slika 8: Prerisovanje tatuja na acetatni papir.....	18
Slika 9: Simbol jin jang.....	20
Slika 10: Začasni tatu pri dekletih.....	20
Slika 11: Začasni tatu pri dekletih.....	20
Slika 12: Začasni tatu pri fantih.....	21
Slika 13: Trajni tatu na roki intervjuvanje.....	27
Slika 14: Tetovirana noga tetovatorja.....	31
Slika 15: Izdelava trajnega tatuja.....	33
Slika 16: Končni izdelek – trajni tatu na nogi.....	34
Slika 17: Kaj je tatu?.....	35
Slika 18: Vpliv medijev.....	35
Slika 19: Mnenje o tatujih.....	36
Slika 20: Vzrok za tatuje v preteklosti.....	36
Tabela 1: Udeležba na delavnici začasnih tatujev.....	19
Tabela 2: Izbor vzorcev – simbolov.....	19
Tabela 3: Barve izbranih vzorcev – simbolov.....	20

1 UVOD

Za to raziskovalno nalogo sva se odločili, ker sva menili, da o tatujih mladostniki in tudi nekateri starejši ljudje ne vedo veliko, ter se ne zavedajo da je to velik tabu. Že ko sva začeli raziskovati to temo, sva ugotovili, da o tatujih ni veliko literature ali virov, kar naju je še bolj vznemirilo, saj sva ugotovili, da bova raziskovali nekaj novega.

Zanimalo naju je kdaj so se tatuji začeli pojavljati in kako se je njihova vloga spreminjala skozi čas. Raziskali sva razlike v mišljenju med mladimi in starejšimi, kako poteka izdelava tatuja, možnosti odstranitve tatuja, ter seveda če so nevarni za našo kožo oziroma zdravje. Za to raziskovalno nalogo sva se odločili tudi, ker sva opazili veliko ljudi, ki majo trajne tatuje. Predvsem naju zanima pomen tatujev in njihova pojavnost ter vpliv na zdravje skozi čas.

Zanima naju tudi mnenje različnih starostnih skupin o tovrstnih zaznambah telesa.

1.1 Tetoviranje

Danes je videti, kot da je tetoviran že vsakdo. V naši kulturi se tare tetoviranih pop glasbenikov, igralcev, plesalcev, televizijskih voditeljev in drugih zvezdnikov, ki ustvarjajo nove trende poslikave telesa.

Vendar ni tetoviranje nič novega. Ljudje z vsega sveta se tetovirajo že tisočletja: za okras, v znak plemenske pripadnosti, zaradi vere, v svarilo nasprotnikom med bitkami ali pri obredih, ki označujejo prehod iz mladosti v odraslo dobo.

Tetovaže tako začasne kot trajne, so lahko umetnine, katerih motivi so lahko bodisi lepi in elegantni bodisi mračni in preteči.

Tetovaže lahko naredijo močan vtis in različni ljudje lahko posamezne motive doživljajo različno. Tatu z ribo lahko na primer komu predstavlja ljubezen do plavanja, za drugega je to krščanski simbol, za tretjega astrološko znamenje. Pomen mnogih motivov je torej možno razlagati na različne načine (Rattigan, Badwater, 2011).

Beseda tatu izhaja iz samoanske besede tat(a)u, ki pomeni 'risati', 'označiti'. Prvič je omenjena v zapisih in dnevniku raziskovalca Jamesa Cooka z njegove odprave na južni Pacifik leta 1769 (Vervega, Škoflek, 2008).

1.2 Namen

Namen najine raziskovalne naloge :

- Ugotoviti kakšna je vloga tatujev in kako se je spreminjala skozi čas;
- Primerjati mnenje in vedenje o tatujih med različnimi starostnimi skupinami;
- Izvedeti kako se izdelata trajni tatu in kakšna je možnost njegove odstranitve;
- Ugotoviti kakšen je morebiten učinek trajnih tetovaž na zdravje;
- Ugotoviti kateri simboli – vzorci tetovaž so najbolj priljubljenih pri mladostnikih – učencih.

V naši raziskovalni nalogi si postavljava ključna vprašanja:

- Ali je vloga tatujev danes primerljiva z vlogo trajnih tetovaž nekoč?
- Kakšno mnenje imajo o trajnih tatujih starejši ljudje?
- Kakšno mnenje o trajnih tatujih imajo mladostniki?

- Kakšen je postopek izdelave trajnega tatuja in možnost njegove odstranitve?
- Ali imajo tetovaže kakšen vpliv na zdravje?

Postavljene hipoteze:

- Predvidevava, da se je vloga – pomen tatujev skozi čas spreminjal.
- Predvidevava, da imajo starejši ljudje bolj negativen odnos do trajnih tetovaž kot mlajši.
- Predvidevava, da mladostniki vedo več o tatujih kot starejši ljudje.
- Predvidevava, da je izdelava trajnega tatuja enostavna in neboleča, odstranitev pa ni možna.
- Predvidevava, da trajne tetovaže nimajo vpliva na zdravje.

1.3 Potek raziskovalnega dela

V teoretičnem delu sva:

- Raziskali zgodovino tetoviranja;
- Predstavili pomen nekaterih najpogosteje uporabljenih simbolov;
- Raziskali zapise o vplivih na zdravje in možnosti odstranjevanja.

V raziskovalnem delu sva:

- Izvedli praktični preizkus na šoli;
- Anketirali mladostnike;
- Anketirali odrasle ljudi;
- Intervjuvali tetovirance različnih starosti;
- Intervjuvali tetovatorja;
- Intervjuvali zdravnico;
- Opazovali in analizirali potek izdelave trajnega tatuja.

V razpravi in zaključku sva:

- Povzeli najine ugotovitve, potrdili oziroma ovrgli najine hipoteze in podali najino končno misel oz. sklep.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Zgodovina tetoviranja

Antropologi trdijo, da so našli oznake, ki naj bi bile neke vrste tetovaže, na mumificiranem truplu, starem 5000 let. Tetovaže so našli tudi na egipčanskih in drugih mumijah. Glede na število najdb tetoviranih mumij izvemo, da je bilo tetoviranje razširjeno že v antiki in pred njo. Mnogo kasneje, z razširitvijo rimskokatoliške cerkve in njenega nauka je bilo v Evropi in tudi pri nas prepovedano od leta 787. Tako se je ta umetnost razvijala bolj na Srednjem vzhodu in Aziji.

Iliri in Tračani prebivalci na območju Balkanskega polotoka so poznali tetoviranje. Najstarejši pisan in zanesljiv vir nam je zapustil Herod v svoji »historiji«, govori o Tračanih, vbadanje je bilo pri njih znak plemstva, kdor ni bil označen je izhajal iz preprostega ljudstva. Ob času Turkov so Turške vojake v Bosni tetovirali, da bi jih lažje našli ob pobegu, še strožje je bilo tetoviranje v času bojev z Črnogorci; takrat so pobegi iz Turške vojske še narasli (Rattigan, Badwater, 2011).

V starem Egiptu so tetovaže postale simbol prestiža, družbenega položaja in moči posameznika, kjer so si moški pripadniki aristokratskega sloja na telo nenehno dodajali pravilne geometrične vzorce, dokler niso le ti popolnoma prekrili telesa. Ženske pa so nosile tetovaže, ki so upodabljale boga plodnosti.

Rimljani so uporabljali tetovaže za označevanje sužnjev, običajno z napisom »davek plačan«. Poleg tega so tetovaže postale tudi način kaznovanja kriminalcev, ki so jim na vidno mesto na telesu vtetovirali ime zločina, ki so ga zagrešili.

Na območju Pacifika, predvsem za domorodce na Borneu, Samoi in za Maore, je tetoviranje bilo in še vedno je, pomemben obredni ritual z leseno palico in ostro konico, ki jo namakajo v rastlinska barvila. Njihove ženske pa imajo na rokah, dlaneh, nogah in stopalih bolj nežne vzorce, ki naj bi poudarjali moč ženskih čarov in privlačnost (Vervega, Škoflek, 2008).

2.2 Metode tetoviranja

V različnih kulturah se je razvilo nenavadno veliko različnih metod tetoviranja. Ameriški Indijanci so si kožo označevali s praskanjem in vbadanjem (s trnjem in ošiljenimi paličicami), nekatera kalifornijska plemena sonato v brazgotine vnesla barvo. Arktična in druga severna plemena (Inuiti oz. Eskimi) so si kožo dobesedno 'šivala': pod kožo so potisnili iglo z nitjo, prepojeno z barvo (običajno so bile to saje) in tako zarisali črte ter druge oznake. V Polineziji in Mikroneziji so se plemena tetovirala s pomočjo lesene palice, opremljene z vrsto trnov, ki je spominjala na nekakšne grablje oz. glavnik.

Staro ljudstvo na Japonskem se je tetoviralo po telesu in obrazu, saj so verjeli, da jih tetovaže ščitijo pri ribolovu in potapljanju pred napadi velikih rib. Od srednjega veka dalje, pa so začeli tetovaže uporabljati za označevanje kriminalcev.

Danes so pogoste izdelave začasnih tetovaž:

Kana:

Pri poslikavanju s kano, imenovanem mehndi, se na kožo slika s kašo iz listov rastline kana. Poslikave sočasne. To izročilo izvira iz Indije in je pomembna sestavina hindujske in muslimanske kulture.

Zračni čopič (airbrush):

Pri tej tehniki se na kožo slika z brizgalno pištolico, imenovano tudi zračni čopič, in s šablono. Tako izdelane slike so videti kot pravi tatuji. Pogosto jih vidimo v filmih, modi in glasbenih spotih.

Flomaster:

Risanje na kožo s flomastri je postalo zaradi nestrupene barve in možnosti natančnega risanja posebno priljubljeno v devetdesetih letih. Takšne risbe so videti skoraj kot pravi tatujji. Danes do na voljo že posebni flomastri za risanje na kožo (Vervega, Škoflek, 2008).

2.3 Vpliv na zdravje

Posledice tetoviranja so lahko takojšnje, npr. krvavitve, poškodbe tkiva in infekcije. Možna je alergija na vazelinsko mazilo, s katerim tatovatorji, zaradi lažjega vbadanja, namažejo kožo. Alergije se lahko pojavijo po več mesecih ali celo letih. Povzročajo jih tudi rdeča barva, v kateri je živosrebrova spojina. Še bolj nevarna pa je okužba s hepatitisom B, C in D. Do nje lahko pride, če pripomočki niso pravilno sterilizirani. Iz literature je znano, da pri določenem odstotku ljudi pride do čezmernega odziva kože, ki se kaže v obliki otekline, vnetja ali gnopenja. Težave ob zdravljenju minejo in pustijo vidne ali tipne spremembe (Vervega, Škoflek, 2008).

Težava se pojavi že zaradi nenadzorovanih sestavin barv, s katerimi izdelujejo tetovaže, saj te niso strogo nadzorovane, primernost pigmentov za vbrizgavanje pod kožo pa ni bila skrbno testirana. Zaradi barvila se lahko okoli tetovaže pojavijo razni izpuščaji, predvsem, če se odločimo za rdečo barvo, redke pa niso niti brazgotine. Barvilo lahko sproži tudi alergično reakcijo celo nekaj let po tem, ko ste dobili tetovažo. Težavam se lahko izognemo tako, da preverimo dovoljenja osebe, ki nas bo tetovirala, in pazimo, da uporablja novo iglo, rokavice in dela v čistem, skrbno varovanem okolju.

Profesionalne tetovaže nastajajo ob vnašanju dveh vrst barvil v kožo. Različna barvila so lahko anorganske narave (kovine, metali: kadmij, merkurij, kobalt, baker) ali organske spojine (Adamič, 2009).

2.4 Odstranjevanje tetovaž

Obstaja več možnosti odstranitve tetovaž vključno s kirurškim izrezom, dermabrazijo (brušenje kože), salabrazija, kriokirurgija, kemični piling in kozmetična tetovaža, oziroma prekrivanjem. Te metode so invazivne in boleče, in lahko pogosto povzročijo brazgotinjenje ali celo razbarvajo kožo. Poleg tega so te metode dokaj dolgotrajne in tudi drage. Na to, da se vedno več ljudi odloči odstraniti tetovažo, je zagotovo vplivalo dejstvo, da so danes na voljo tudi manj invazivne metode, ki na koži ne puščajo brazgotin, predvsem pa so mnogo manj boleče. V zadnjih letih so se pojavili laserji, ki obljublajo skoraj takojšnjo odstranitev tetovaže. Obstaja več različnih laserjev, ki so primerni za odstranjevanje tetovaž.

Po terapiji z laserjem lahko koža poblede in na območju okoli tetovaže nekoliko pordi ter rahlo oteče koža je lahko tudi nekoliko bolj hrapava, vendar vsi ti znaki kmalu izginejo. Gre za normalen proces ki sčasoma izzveni.

Zavedati se je potrebno, da vseh tetovaž ni mogoče povsem odstraniti. Na to vpliva velikost risbe, barva in njeni toni ter globina tetovaže. Pigment nekaterih barv lahko vsebuje železo, ki na koži po obdelavi z laserjem oksidira. Koža na tem mestu potemni, kar pa neizkušen in neprimerno izučeni terapevt zlahka spregleda in naredi s tem več škode kot koristi.

Najhujši stranski učinki so običajno posledica nepravilne uporabe laserske naprave, zaradi pomanjkanja izkušenj in nepoznavanja aparata ali pa pri uporabi laserja ob neprimernem stanju kože

(na primer na osončeni koži ali ob določeni kožni bolezni). Gre za širok spekter nezaželenih pojavov; od podplutb, vnetja, otekanja, pa vse do razbarvanja kožne površine, prekomernega obarvanja kože, sprememb v strukturi kože, opeklin in brazgotinjenja. V najslabših primerih so posledice trajne (Klinika Pacient, 2014).

2.5 Pomen tetovaž

2.5.1 Pomen tetovaž v preteklosti

V zgodovini so bile tetovaže odraz družabnega položaja. Imeli so jih zlasti kraljevske osebnosti in njihovi dediči ter drugi člani vladajočega razreda. Kožo so jim krasili simboli - na primer vzhajajoče sonce, znamenje posebne družbene vloge.

Tetovirali so se tudi pripadniki verskih in duhovnih skupin. Med takšnimi tetovažami so bili simboli božanstev (na primer sonce ali mesec), navedki iz svetih knjig ali znamenja, ki naj bi imela varovalno moč. Slednja so bila priljubljena zlasti pri bojevniki in popotniki, saj naj bi tetoviranemu vlivala pogum. Vojaki so si za pogum na roke tetovirali podobe mečev, mornarji pa so verjeli, da jih bodo tetovirane zvezde varovale in vodile na plovbah.

Vendar tetoviranje ni vselej predstavljalo nečesa pozitivnega. Nekdaj tetoviranje ni vselej predstavljalo nečesa pozitivnega. Nekdaj so tetovirali prijete zločince v opomin na njihovo dejanje in v znamenje javne sramote. Lastniki sužnjev so s tetovažami označevali sužnje in jim s tem onemogočili pobeg (Rattigan, Badwater, 2011).

2.5.2 Pomen tetovaž danes

Danes imajo ljudje tetovaže iz veliko različnih razlogov, najpogosteje za okras. Poleg tega je tetoviranje moderno in marsikdo si tatu omisli le zato, ker je tetoviran njegov najljubši zvezdik. Mnogi se za tatu odločijo iz čustvenih vzgibov: kot izraz ljubezni do otroka ali staršev oziroma v spomin na preminulega bližnjega (morda celo hišnega ljubljence).

Tudi v sodobnem času sta pogosta razloga za tetoviranje vera in duhovitost. Mnogi izberejo simbol svojega verstva - zvezdo, polmesec ali križ, drugi pa duhovna znamenja, kot sta om ali znak za neskončnost. Nekateri si dajo vtetovirati navedek iz svetega pisma.

Tetoviranje je bilo vselej povezano s plemensko kulturo in podobno velja tudi za sodobna 'plemena'. S tatuiji lahko izražamo pripadnost neki skupini - na primer športnemu klubu, kateremu od vojaških rodov ali zgolj skupini prijateljev.

Sodobna umetnost tetoviranja vključuje najrazličnejše sloge - od tradicionalnih japonskih hrbtnih poslikav s podobami tigrov in zmajev od tako imenovane biomehanične umetnosti, pri kateri se oblike iz narave in neimenovane podobe iz sveta tehnike zlivajo v kiborgom podobne motive. Omisliti si je mogoče celo tatuje, ki se pokažejo le na ultrazvočni svetlobi. Večinoma motivov, ki nekomu padejo na pamet - in tudi tisti, ki ne - najverjetneje že nekje obstajajo tudi kot tetovaža (Rattigan, Badwater, 2011).

2.6 Mesto tetovaže

Nič manj pomembna od motiva ni odločitev, na katerem delu telesa boš imeti tetovažo. Tu je glavno merilo velikost: velike tatuje s številnimi zahtevnimi detajli se po navadi nanesejo na najvarnejše dele telesa, kot so hrbet, prsi ali stegno.

Majhne motive pogosto najdemo na zapestjih in stopalih, saj so ti predeli precej občutljivi in bi bila izdelava večjega tatuja izredno boleča. Na splošno so pri dekletih najbolj priljubljena mesta za tatuje roke, boki in ramena, saj je tam tatuje tudi najlažje prekriti. Začasni tatuji so navadno majhni, in ker nanašanje ne boli, se jih lahko omisli kjer koli na telesu.

Seksi motive navadno najdemo na bolj erogenih, nagajivih predelih telesa, kot so boki, zadnjica in zgornji del prsi, kjer je sličica videti zapeljivejša (Rattigan, Badwatwer, 2011).

2.7 Najpogostejši simboli

Večina sodobnih simbolov izvira iz davnine. Vendar se je njihov pomen v dolgih stoletjih spreminjal, tako da so še vedno pomenljivi tudi za človeka 21. stoletja.

Srce:

Srce seveda najbolj poznamo kot simbol ljubezni, vendar ima tudi druge pomene.

Motiv srca ima vrsto različic: lahko ga obdaja trnje (krščanski simbol), prebada puščica (zaljubljenost), ali pa mu izraščajo krila (svoboden duh).

Ključavnica:

Ključavnica s ključem ima pomembno vlogo v folklori kot simbol čarovnije in moči. Najdeni ali izgubljeni ključi so lahko pomenili osvoboditev ali izgubo svobode. Ključ lahko ponazarja prehod iz enega življenjskega obdobja v drugega. V nekaterih kulturah mladi pri enainvajsetih letih dobijo ključ od vrat kot znamenje vstopa v svet odraslih.

Peščena ura:

Peščena ura predstavlja minevanje časa in neizogibnost smrti. Krila povedo, da čas beži in da je življenje dragoceno.

Dragulji:

Slika draguljev ima lahko več pomenov. Drage kamne izbiramo po občutku ali glede na astrološko znamenje. Oglejmo si, kaj pomenijo nekateri kamni oziroma njihove podobe:

- rubin - predstavlja prijateljstvo in ljubezen, življenjsko moč, kraljevsko kri,
- mesečev kamen - prinaša srečo in uspeh v ljubezni, krepi intuicijo,
- ametist - simbolizira ponižnost, skromnost, iskrenost in duhovno modrost,
- žad - že od nekdaj velja, da žad privlači ljubezen (Rattigan, Badwater, 2011).

2.8 Pred pomembno odločitvijo

Preden se da na kožo za vedno vtetovirati sličico, je potrebno o tem temeljito razmisliti. Prvi pomislek zadeva stroške in morebitno zdravstveno tveganje. Najpomembnejše pa je vedenje, da bo tetovaža

človeka spremljala do konca življenja; to je res vredno premisleka! Ali bo človek s tatujem pri štiridesetih, šestdesetih ali celo osemdesetih letih res še vedno navdušen nad tisto sličico mucke, ki si jo naključno izbral na spletu in si jo dal vtetovirati na stopalo?

Seveda ni nič narobe, če nekdo gre v delavnico izdelovalca tatujev, si izmed razstavljenih motivov enega izbere in se da tetovirati. A zavedati se je potrebno, da so možnosti pri izbiri motiva neomejene - na voljo je namreč vse, od likov iz risank do Mone Lise. Torej si je vsekakor dobro vzeti čas za pogovor z mojstri in zahtevati kaj posebnega, kar bo nekomu pisano na kožo. Le tako bo tatu pristen odraz človekove enkratne osebnosti (Rattigan, Badwater, 2011).

3 RAZISKOVALNI DEL

3.1 Raziskovalne metode

3.1.1 Praktični preizkus v šoli

Praktični preizkus sva izvedli na naši šoli (OŠ Cirkovce). Želeli sva raziskati, koliko in kateri učenci se bodo odločili za izdelavo začasnega tatuja. Zanimalo naju je tudi katere simbole (izmed ponujenih) si bodo izbrali najpogosteje, torej kateri simboli so med učenci najbolj priljubljeni.

Datum izvedbe praktičnega preizkusa: 24. 12. 2013

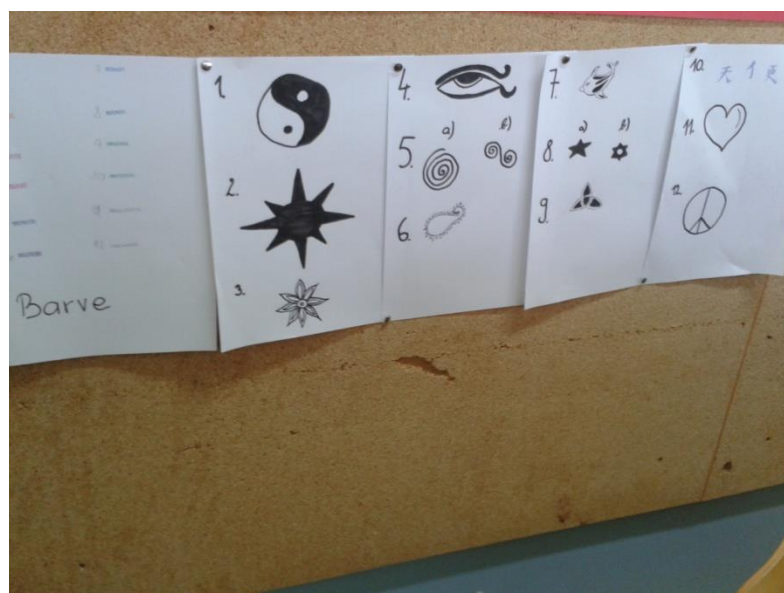
Število sodelujočih: 48 učencev, 23 fantov in 25 deklic

Potek dela:

- Izobesili sva plakat na katerem so bile osnovne informacije o tetoviranju, začasnih tatujih,....
- Pripravili sva nekaj primerov vzorcev – simbolov med katerimi so lahko izbirali sodelujoči.
- Prostovoljec, ki je pristopil si je izbral simbol in barvo vzorca.
- S posebno kulico za začasno tetoviranje sva učencu izdelali začasni tatu.

Slika 1 : Informacije o tetoviranju
Avtorica: Tia Kac, 2013

Slika 2: Simboli med katerimi so izbirali prostovoljci
 Avtorica: Tia Kac, 2013

Slika 3: Pripomočki za izdelavo začasnega tatuja
 Avtorica: Tia Kac, 2013

Slika 4: Izdelava začasnega tatuja
Avtorica: Tia Kac, 2013

Slika 5: Izdelava začasnega tatuja
Avtorica: Tia Kac, 2013

3.1.2 Anketa mladostnikov

O odnosu do trajnih tetovaž in poznavanju le teh sva povprašali mladostnike.

Datum izvedbe ankete: 10. 1. 2014 – 17. 1. 2014

Sodelujoči: Učenci OŠ Cirkovce

Starost sodelujočih: 11 – 15 let

Število sodelujočih: 61

3.1.3 Anketa odraslih

Prav tako naju je zanimalo, kaj o trajnih tetovažah menijo in kako jih poznajo odrasli.

Datum izvedbe ankete: 10. 1. 2014 - 17. 1. 2014

Sodelujoči: Nekateri starši učencev OŠ Cirkovce in znanci najinih staršev

Starost sodelujočih: 33 – 52 let

Število sodelujočih: 39, 16 moških in 23 žensk

3.1.4 Intervju s tetoviranko

Za intervju z gospo sva se odločili, ker že ima en trajni tatu, dva trajna tatuja pa si je dala izdelati ravno v času nastajanja raziskovalne naloge.

Starost intervjuvanke: 26 let

Število trajnih tatujev: 3 (1+2)

Datum intervjuja: 3. 2. 2014

3.1.5 Intervju s tetovirancem

Gospoda sva intervjuvali, ker je precej starejši od prve intervjuvanje in ima tudi nekaj trajnih tatujev.

Starost intervjuvanca: 76 let

Število trajnih tatujev: 11

Datum intervjuja: 27. 2. 2014

3.1.6 Intervju s tetovatorjem

Gospoda sva intervjuvali, ker naju je zelo zanimalo mnenje nekoga, ki dela trajne tetovaže, predvsem pa tudi sam prostor, potek izdelave, pripomočki...vse to je bilo za naju nekaj popolnoma novega.

Starost intervjuvanca: 35 let

Število trajnih tatujev: zelo veliko (več kot 20)

Datum intervjuja: 3. 2. 2014

3.1.7 Intervju z zdravstveno delavko

Gospo sva intervjuvali, ker naju je zanimalo mnenje nekoga, ki ve veliko o zdravju, osebno pa je tatuji ne zanimajo.

Intervjuvanka: zdravnica

Starost intervjuvanke: 45 let

Datum intervjuja: 10. 1. 2014

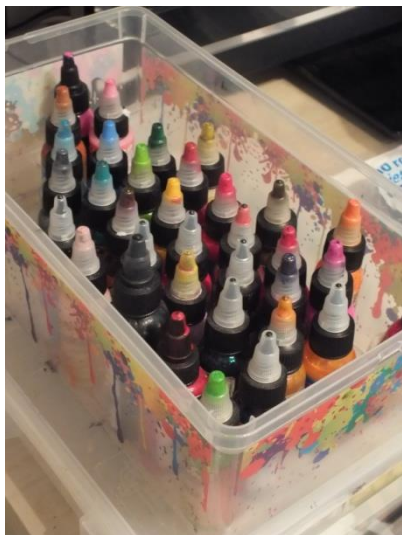
3.1.8 Ogled in analiza postopka izdelave trajnega tatuja

Kraj izdelave trajnega tatuja: Maribor

Datum izdelave trajnega tatuja – najinega opazovanja: 3. 2. 2014

Potek dela:

- Dogovor s tetovatorjem
- Dogovor s tetoviranko
- Prihod v tetovirnico
- Izdelava trajnega tatuja – ogled in opazovanje

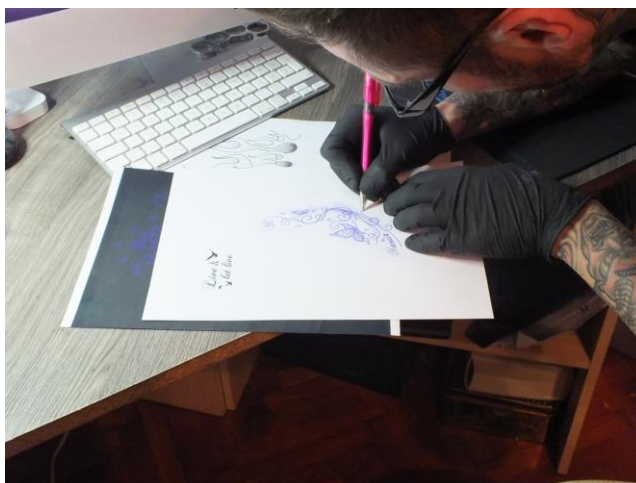
Slika 6: Barve za tetoviranje

Avtor: Tia Kac, 2014

Slika 7: Pripomočki za izdelavo trajnih tatujev

Avtor: Tia Kac, 2014

Slika 8: Prerisovanje tatuja na acetatni papir

Avtorica: Tia Kac, 2014

3.2 Rezultati

3.2.1 Rezultati praktičnega preizkusa v šoli

V preizkusu so sodelovali učenci od 3. do 8. razreda naše šole.

Za učence 1. in 2. razreda sva bili mnenja, da so še premalo stari za sodelovanje v takšni delavnici in mnogi najbrž ne bi niti vedeli kaj želiva od njih.

Učenci 9. razreda so tega dne bili zaposleni s srečelovom, ki pokrije del stroškov vatele.

Zanimalo naju je kakšna bo udeležba učencev glede na spol in glede na starost.

Tabela 1: Udeležba na delavnici začasnih tatujev

Razred	Dekleta	Fantje
3.	8	8
4.	6	1
5.	3	4
6.	6	1
7.	0	5
8.	2	4

Ugotovitve:

Skupno število učencev 3. – 8. razred:

Število udeležencev delavnice: 48, 23 fantov in 25 deklic, kar predstavlja 39 % učencev.

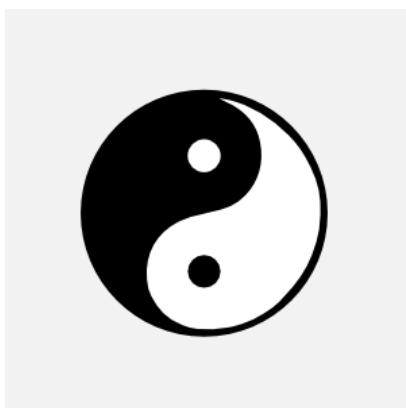
Med dekleti je bilo več mlajših udeleženk, med fanti pa so se za tatuje v enaki meri odločili tudi fantje iz višjih razredov.

Tabela 2: Izbor vzorcev - simbolov

Vzorec - simbol	Dekleta	Fantje
Jin Jang	8	7
Zvezda	8	3
Srce	5	3
Oko	1	4
Delfin	2	2
Kitajske črke	1	2
Drugo (le 1 izbor)	0	2

Ugotovitve:

Pri izboru v veliki meri pri vseh učencih prevladuje simbol Jin Jang, pri dekletih je bolj priljubljen simbol tudi zvezda in srce.

Slika 9: Simbol jin jang
(Simbol jin jang, 2014)

Slika 10: Začasni tatu pri dekletih
Avtor: Tia Kac, 2013

Slika 11: Začasni tatu pri dekletih
Avtor: Tia Kac, 2013

Tabela 3: Barve izbranih vzorcev – simbolov

Barva	Dekleta	Fantje
Roza	17	4
Modra	3	7
Rumena	0	5
Vijolična	3	1
Srebrna	1	4
Drugo (le 1 izbor)	1	2

Ugotovitve: Med barvami je pri dekletih daleč najbolj priljubljena barva rozasta, pri fantih pa modra barva.

Slika 12: Začasni tatu pri fantih

Avtor: Katja Belca, 2013

3.2.2 Rezultati ankete mladostnikov

1. Kaj si predstavljaš pod pojmom tatu?

Slikico na koži, je odgovorilo 23 mladostnikov (38 %).

Poslikavo telesa, je odgovorilo 22 mladostnikov (36%).

Drugi učenci so zapisali različne odgovore.

2. Kje in kdaj si prvič slišal-a (videl-a ali izvedel-a) za tatu?

Največ mladostnikov je za tatuje izvedelo iz medijev (45%), drugi najpogostejši odgovor je bil na počitnicah (25%), tretji pa doma (21%).

Največ mladostnikov (31) je za tatuje izvedelo že do 3. razreda osnovne šole, 9 šele kasneje, veliko se jih tudi ne spomni kdaj.

3. Na kakšen vzorec najprej pomisliš ob pojmu »trajni tatu

26 mladostnikov (43%) najprej pomisli na živalski vzorec, 8 mladostnikov (13%) pomisli na zapleten vzorec, ostali so odgovorili različno (besede, znaki,...).

4. Kakšno je tvoje mnenje o trajnih tatujih ?

So mi všeč: 31 mladostnikov (51%).

Niso mi všeč: 14 mladostnikov (23%).

Nimam mnenja: 15 mladostnikov (24 %).

Drugo: 2.

5. Ali lahko trajni tatuji, po tvojem mnenju, negativno vplivajo na zdravje?

DA je odgovorilo 47 (77%) mladostnikov.

NE je odgovorilo 12 (20%) mladostnikov.

Vendar niso pojasnili svoje izbire.

6. Poznaš koga, ki ima trajni tatu?

DA je odgovorilo 48 (79%) mladostnikov.

NE je odgovorilo 13 (21%) mladostnikov.

7. Zakaj si ljudje, po tvojem mnenju, dajo narediti trajni tatu (kakšen je pomen tatuja)?

a) v današnjih časih?

Zaradi lepote je najpogostejši odgovor, 29 (48%) mladostnikov.

Ker hočejo biti frajerji, je odgovorilo 15 mladostnikov (25%).

Ostali mladostniki so podali različne odgovore (spominov, pripadnosti,..).

b) v preteklosti?

Ne vem, je odgovorilo 26 (43%) mladostnikov.

Zaradi pripadnosti družbenmu sloju, je odgovorilo 13 (21%) mladostnikov.

V vojski, je odgovorilo 11(18%) mladostnikov.

8. Ali bi si sam-a dal-a narediti trajni tatu?

DA je odgovorilo 27 (44%) mladostnikov.

NE je odgovorilo 31 (51%) mladostnikov.

9. Ali meniš, da bi ti starši dovolili, da si daš narediti trajni tatu?

DA je odgovorilo 14 (25%) mladostnikov.

Menijo, da zato ker ga imajo tudi sami, ali ker želijo osrečiti otroka.

NE je odgovorilo 45 (74%) mladostnikov.

Menijo, da zato ker za takšno odločitev moraš biti dovolj star.

10. Ali veš, kako je z odstranitvijo trajnega tatuja?

DA je odgovorilo 34 mladostnikov.

Menijo, da boli, ostanejo sledi, z laserjem....

NE je odgovorilo 25 mladostnikov.

3.2.3 Rezultati ankete odraslih

1. Kaj si predstavljate pod pojmom tatu?

Telesna poslikava, je odgovorilo 28 ljudi (72 %).

Nič pomembnega, so odgovorili 3 ljudje (8 %).

Uničevanje kože, sta odgovorila 2 človeka (5 %).

Drugi so odgovorili za lepoto (15 %).

2. Kje in kdaj ste prvič slišali (videli ali izvedeli) za tatu?

Kdaj:

Že dolgo nazaj (20-50 let), je odgovorilo 27 ljudi (69 %).

Ne spomnim se, je odgovorilo 7 ljudi (18 %).

Manj časa (5-20 let), je odgovorilo 5 ljudi (13 %).

Kje:

Iz medijev, je odgovorilo 10 ljudi (26 %).

Ne spomnim se, je odgovorilo 9 ljudi (24 %).

Pri prijateljskih, sorodnikih, je odgovorilo 8 ljudi (20 %).

Pri moških v vojski, je odgovorilo 7 ljudi (18%).

Drugi do podali različne odgovore.

3. Na kašen vzorec najprej pomislite ob pojmu »trajni tatu«?

Ni posebnega vzorca, je odgovorilo 9 ljudi (25 %).

Napis, je odgovorilo 6 ljudi (16 %).

Živali, je odgovorilo 5 ljudi (13 %).

Ime ljubljene osebe, srce, sta odgovorila 3 človeka (8 %).

Kitajske črke, sta odgovorila 2 človeka (5 %).

Horoskop, sta odgovorila 2 človeka (5 %).

Ostalo (rastline, znak za neskončnost, smrtna glava,...), je odgovorilo 12 ljudi (28 %).

4. Kakšno je vaše mnenje o trajnih tatujih ?

Niso mi všeč: 16 ljudi (41 %).

So mi všeč: 11 ljudi (28 %).

Nimam mnenja: 7 ljudi (18 %).

Drugo: 5 človeka (13 %).

5. Ali lahko trajni tatuji, po vašem mnenju, negativno vplivajo na zdravje?

DA je odgovorilo 26 ljudi (67 %).

NE je odgovorilo 13 ljudi (33 %).

6. Poznate koga, ki ima trajni tatu?

DA je odgovorilo 30 ljudi (77 %).

NE sta odgovorila 2 človeka (5 %).

Tatu ima 7 ljudi (18 %).

7. Zakaj si ljudje, po vašem mnenju, dajo narediti trajni tatu (kakšen je pomen tatuja)?

a) v današnjih časih?

Modna muha, je odgovorilo 12 ljudi (31 %).

Za spomin, je odgovorilo 9 ljudi (23 %):

Za izstopanje v družbi, je odgovorilo 7 ljudi (18 %).

Mnenja nima 7 ljudi (18 %).

Niso odgovorili 4 ljudje (10 %).

b) v preteklosti?

Zaradi vojske, je odgovorilo 17 ljudi (44 %).

Niso odgovorili 11 ljudi (28 %).

Nezadovoljstvo z videzom, je odgovorilo 6 ljudi (15 %).

Za spomin, je odgovorilo 5 ljudi (13 %).

8. Ali bi si sami dali narediti trajni tatu?

DA je odgovorilo 10 ljudi (26 %).

NE je odgovorilo 29 ljudi (74 %).

9. Ali bi svojemu otroku – mladostniku dovolili, da si naredi trajni tatu?

DA je odgovorilo 10 ljudi (26 %).

NE je odgovorilo 29 ljudi (74 %).

10. Ali ste v mladosti kdaj pomislili, da bi si dali narediti trajni tatu oziroma ste ga kdaj želeli imeti?

DA je odgovorilo 13 ljudi (33 %).

NE je odgovorilo 26 ljudi (67 %).

3.2.4 Intervju s tetoviranko

Oseba ki si je dala narediti trajni tatu.

Datum: 3. 2. 2014

Spol: ženski

Starost: 26 let

Kdaj ste si naredili prvi tatu? Starost?

18 let.

Kaj so takrat mislili vaši starši? So vas podpirali?

Mama ja, oče ne.

Kako ste prišli na idejo da bi si naredili tatu?

Ker so mi bili tatuji že od nekdaj zelo všeč.

Vam je bilo kdaj žal da ste si naredili tatu?

Ne.

Zakaj ste se odločili za tatu prvič in sedaj?

Ker so mi zelo všeč.

Kakšen vzorec imate?

Škorpijona.

Na katerem delu telesa?

Na boku.

Vas je bilo kaj strah?

Da. Bala sem se bolečine.

Vas je bolelo?

Da.

Kakšna je razlika med občutki prej in sedaj?

Ne spomnim se kakšna je bila bolečina pri prvem tatuju.

Kdaj ste se odločili za tatu?

Pri 18 letih.

Kakšen vzorec si boste naredili danes?

Moto, ter ime in vzorec.

Kam, na katerem delu telesa, si ga boste naredili?

Na roko in nogo.

Ste se s kom posvetovali?

Da, z svojim fantom.

Kaj si misli o tem vaša družina?

Družini so všeč moji tatuji.

Kaj pa če si boste potem premislili?

Zdaj si ne bom, ker sem se tako odločila.

Kakšne so reakcije ljudi, ko vidijo vaš tatu? Mlajši, starejši?

Odvisno od človeka, nekaterim je všeč, nekaterim pa ne.

Kakšna je cena?

Samo za tatu na roki 40 evrov.

Kaj si mislite o ceni?

Menim da je previsoka.

Zakaj ste se odločili za to tetovirnico? Vam je kdo priporočal?

Da, moj fant je že bil pri njem.

Imajo ljudje s katerimi se družite tudi tatuje?

Da.

Boste svojim otrokom pustili imeti tatu?

Da, ko bo polnoletna.

Kaj si mislite o tatujih pri mladostnikih?

Mislím, da se lahko tetovirajo po 18. letu.

Ali mislite da lahko tatu vpliva na zdravje kože?

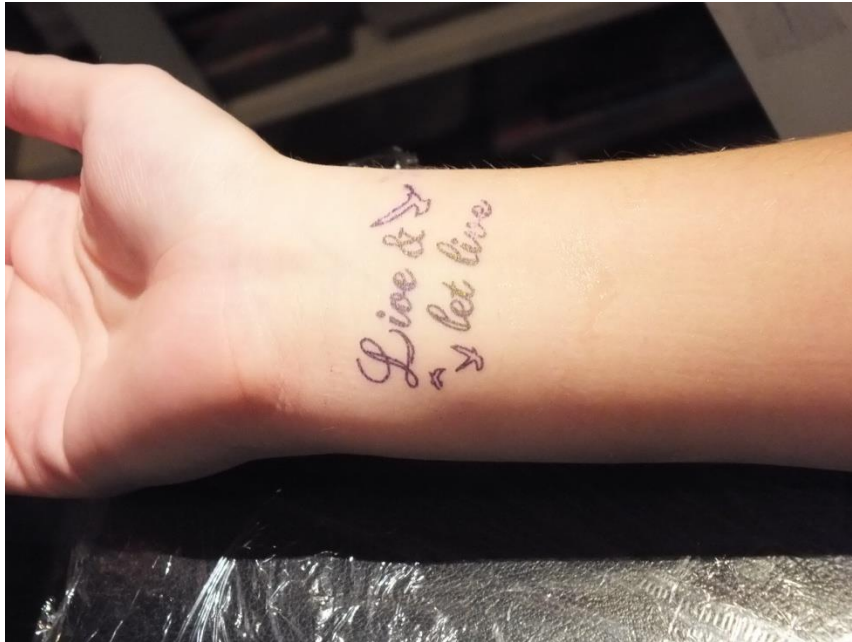
Ne.

Kaj bi naredili če vam nebi bil všeč?

Žal ne bi mogla narediti nič.

So vam všeč majhni-veliki, barvni-črni tatuji?

Majhni in črni.

Slika 13: Trajni tatu na roki intervjuvanke

Avtor: Tia Kac, 2014

3.2.5 Intervju s starejšim tetovirancem

Starejši gospod, ki ima trajne tatuje.

Spol: moški.

Starost: 76

Kdaj ste se prvič tetovirali?

V vojski.

Kakšen je bil vaš prvi tatu?

Morska deklica.

Zakaj ste si naredili takšen vzorec?

Ker mi je bil všeč.

Koliko ste plačali za njega?

Približno 500 mark.

Koliko tatujev imate?

11.

Na katerem delu telesa imate tatuje?

Tatuje imam na roki.

Kakšen je bil odziv prijateljev na vaš tatu?

Niso imeli mnenja saj so si jih naredili tudi sami.

Kaj so si takrat mislili vaši starši/prijatelji? Kaj pa sedaj?

Zanje je bilo to nekaj novega, sedaj pa so že navajeni.

So bili tatuji takrat nekaj novega?

Ja, večinoma smo se tetovirali v vojski.

So že takrat delali barvne tatuje?

Ne, samo črno-bele.

Kako ste takrat rekli tatujem?

Rekli smo jim enako.

Vas je zelo bolelo?

Ja, zelo.

Vas je bilo kaj strah?

Malo, vendar so me opogumljali drugi, ki so bili v vojski skupaj z menoj.

So si tatu v tistem času naredili tudi vaši prijatelji? Koliko?

Ja, večina.

Vam je bilo kdaj žal da ste si naredili tatu?

Ja, zaradi posledic. (Imam kožnega raka...ne vem če zaradi tega...).

Ste mogoče kdaj razmišljali o odstranitvi tatuja?

Ne, ker preveč stane.

Kaj si mislite o današnji mladini, ki se tetovirajo?

Nič nimam proti, naj delajo s svojim telesom kar želijo.

Imate mogoče kakšnega sorodnika/prijatelja, ki si je naredil tatu?

Ne.

Mislite da tatuji lahko škodiju zdravju? Imate mogoče kakšne izkušnje?

Da, sam sem dobil kožnega raka. Morda zato, ker ni bilo pri izvedbi posebnih higienskih ukrepov, razkužil...

Kakšen je bil postopek izdelave tatuja takrat?

Eden izmed sovojakov je imel iglo, ki jo je namakal v črnilo in z njo delal vbode. Iglo je razkužil na plamenu sveče.

Se je v tistem času mogoče tetovirala kakšna ženska? Zakaj ne? Je bil to tabu?

Ne vem za primer, da bi se tetovirala ženska. Takrat je bilo to bolj razširjeno med fanti...ne tako kot danes.

3.2.6 Intervju s tetovatorjem

Oseba, ki izdeluje trajne tatuje.

Datum: 3. 2. 2014

Spol: moški

Starost: 35

Kako se sploh imenuje vaš poklic?

Mislim da se imenuje tetovator, ampak ta poklic v Sloveniji sploh ne obstaja.

Kako se imenuje tehnika izdelave tatujev?

Tetoviranje.

Na kaj morate biti pozorni?

Da sem natančen in da se ne zmotim.

So vas v mladosti privlačili tatuji?

Da, zelo.

Kakšno izobrazbo imate?

Dokončana srednja šola, 9 let pa se opravljal poklic grafičnega oblikovalca.

Kdaj ste se začeli s tem ukvarjati?

Dobra 3 leta nazaj.

Imate še kakšno druga zaposlitev?

Ne.

Je potrebno imeti kakšno potrebno znanje, talente? Kje se to pridobi? Na kakšen način?

Da, moraš biti natančen, znat risati in biti estetski. Jaz sem se sam naučil tetovirati, ko sem se sam hodil tetovirat.

Kdaj ste si naredili vaš prvi tatu? Koliko jih imate?

Prvi tatu sem si dal narediti pri 20 letih in imam jih po celem telesu.

Kaj si misli vaša družina, prijatelji o vašem poklicu?

Me podpirajo, vspodbujajo, ter na nek način tudi izkoriščajo.

Kje dobite barve?

Naročam jih preko spletnih strani, večinoma iz tujine.

Od česa vse je odvisna cena izdelave trajne tetovaže?

Od zahtevnosti, velikosti in časa.

Ali delate tudičasne tatuje?

Ne. Za menečasni tatuji ne obstajajo, saj sem jih mogel veliko popravljati, saj niso izginili. Ne vem kaj naredijo narobe, mogoče gredo pregloboko v kožo ali pa ne uporabljajo pravih barv.

Katere aparature uporabljate? So drage?

Potrebujem sterilizator, napajalnik, 'pištolo', stopalko, nastavke. Da so drage, ampak se pri teh aparaturoh ne splača varčevati.

Imate veliko strank?

Da, sedaj imam do konca februarja zasedeno, vse vikende.

Katere starosti največ?

20 – 30 let.

Katerih je več moških ali žensk?

Mislím da jih je sedaj pol, pol.

Pridejo k vam kakšne družbene skupine?

Da, prišli so navijači Viol, ki sem jim vtetoviral grb Viol.

Katerih vzorcev je največ?

Pisave, vrtnic, ptičev, horoskopov.

Vas obiskuje tudi kakšna znana osebnost?

Tetoviral sem tudi že športnice.

Kakšen je največji in najmanjši tatu, ki ste ga naredili?

Največjega sem naredil v 8 urah in sicer puncici, ki sem vtetoviral raztrgano kožo in zlomljene rebra, pajčevino in pajka, najmanjši pa je bila zvezdica, violinski ključ ali črka na zapestju.

Mogoče veste koliko sta bila stara vaš najmlajši in najstarejši obiskovalec?

Najmlajši obiskovalec je bil star 17 in sicer punca, najstarejši pa več kot 60 let, ki pa se je prišel potetovirati zaradi obletnice poroke.

Kako dolgo traja izdelava tatujev(povprečno, najmanj, največ)?

Povprečno nekje 2 uri, najmanj 10 minut, največ pa sem tetoviral 8 ur.

Kako se z leti spreminja število strank?

Strank je vedno več.

Imate kakšne stike z drugimi izdelovalci tatujev? Kaj pa tujina?

Da največ jih imam v Mariboru, imam pa tudi prijatelje iz tujine.

Kaj mislite kakšno mnenje je o tatujih v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami?

V Sloveniji so še kar kritični predvsem starejši ljudje in tudi pri zaposlitvi. Ampak se to vseeno spreminja.

Se vam je med delom zgodila tudi kakšna zanimivost?

Za enkrat še ne, zgodilo pa se mi je že to da je nekdo padel v nezavest, zato se je potrebno se pred tetoviranjem najesti in naspiti. Če postaneš ometični moraš pojesti tablico čokolade. Seveda je to odvisno od dneva in razpoloženja. Na primer, ko ima ženska menstruacijo se ne sme tetovirati saj je takrat bolj občutljiva.

Veste mogoče kako pa poteka odstranjevanje tatujev?

Tatu se lahko odstrani samo z laserjem, ampak ne celoten. Je zelo boleče in zelo drago (tatu velik kot noht stane od 300-400 evrov). Vem da se rdeča barva ne odstrani. Tatu se odstranjuje v ordinaciji, moraš pa iti približno 8 krat.

Slika 14: Tetovirana noga tetovatorja

Avtor: Tia Kac, 2014

3.2.7 Intervju z zdravstveno delavko

Poklic, zaposlitev: zdravnica

Datum: 24.1.2014.

Spol: ženski

Starost: 45 let

Imate mogoče sami tatu?

Ne.

Ste si ga v mladosti želeli imeti?

Ne.

Kakšno je vaše mnenje o trajnih tatujih?

Da je to nekaj trajnega in stvar posameznika.

Mislite da tatuji lahko vplivajo na zdravje kože? Zakaj? Kako?

Tatuji kot sami ne vplivajo na zdravje kože, če jih naredi oseba, ki je za to dobro usposobljena.

Če bi vas kdo vprašal za nasvet o tatujih, kaj bi mu svetovali?

Naj obišče strokovnjaka, ki upošteva higienske standarde in ne amaterja.

Kaj si mislite o odstranitvi tatujev?

Da je boleča, ter da za vedno ostane brazgotina.

Kaj si mislite o tetoviranju uradnih oseb?

Da je to stvar posameznika.

Ali je dovoljeno imeti v Sloveniji tatu na vašem delovnem mestu?

Da, ampak da ne izstopa.

Kaj pa v tujini?

Mislím, da tudi v tujini lahko vpliva na delovno mesto, seveda je odvisno od vrste poklica.

Bi svojemu otroku dovolili imeti tatu? Zakaj?

Ne vem, mogoče bi mu svetovala naj odraste in bo takrat gledal na te stvari drugače.

Ste imeli kdaj pacienta, ki je imel tatu?

Da, veliko krat.

Je mogoče imel težave zaradi tatujev?

Ne.

Kaj bi priporočali ljudem, ki si dajo delat tatuje?

Naj obiščejo profesionalca, ne amaterja, da se izognejo posledicam, kot so infekcije kože in grde brazgotine.

Ste se mogoče v višji šoli učili o tatujih in njihovih nevarnostih?

Verjetno smo jih omenili, posebej pa se o tem nismo izobraževali.

Ste mogoče kdaj prebrali članek ali raziskavo o tatujih? Bi si jo želeli?

Ne, ker me to nikoli ni zanimalo.

Imate mogoče kakšnega prijatelja, ki je zdravnik in ima tatu? Kaj si mislite o tem?

Da, toda to je stvar posameznika in me ne moti.

Dobite o človeku s tatujmi slabši prvi vtis, kot pri ostalih?

Ne, nikoli ne sodi človeka po zunanosti, preden ga ne spoznaš.

Kaj si mislite o tatujih pri mladostnikih?

Da naj dobro premislijo, da se naj zavedajo da je to trajna stvar, ne samo kozmetični dodatek.

Mislite da smo mladostniki premalo obveščeni o nevarnosti tatujevja o slabih stvareh?

Ne vem, mislim, da tisti, ki si tatu želijo, niti o slabih straneh ne razmišljajo.

Kakšne pa so sploh nevarnosti tatujev?

Glivične, bakterijske infekcije kože, brazgotine po infekcijah, lahko se tudi okužimo z hepatitisom, če izvajalec ne upošteva higienskih standardov.

Mislite da nekateri pretiravajo s tatujmi? Mislite da je manj več?

Ne vem, mogoče nekateri res, ampak, če je to nekaterim všeč, zakaj pa ne.

Ste že kdaj obiskali tetovirnico?

Ne, ker ne razmišljam o tatuju.

Ste imeli kdaj pacienta mladostnika, ki se je želel pogovoriti o nevarnosti tatujev?

Ne.

Na katerih mestih je najbolj tvegano imeti tatu? Zakaj?

Izberejo se najmanj poraščena mesta, mesta brez izpuščajev, če je možno tudi mesta, ki jih lahko zakrijemo, če bi mogoče tatu lahko vplival na kakšno življenjsko odločitev, kot je zaposlitev ali kaj podobnega.

3.2.8 Analiza ogleda postopka izdelave trajnega tatuja

Tatuji tudi mene zelo privlačijo, zato sem z veseljem odšla v tetovirnico.

Najprej je gospod na računalniku pripravljaj vzorec za na roko in nogo.

Pogovoril se je s stranko o velikosti vzorca in imena. Tatu je bil stranki všeč, zato sta se odločila da ga stiska na papir.

Potoprek izdelave tatuja sem videla prvič in se mi je zdel zelo zanimiv in kompliciran:

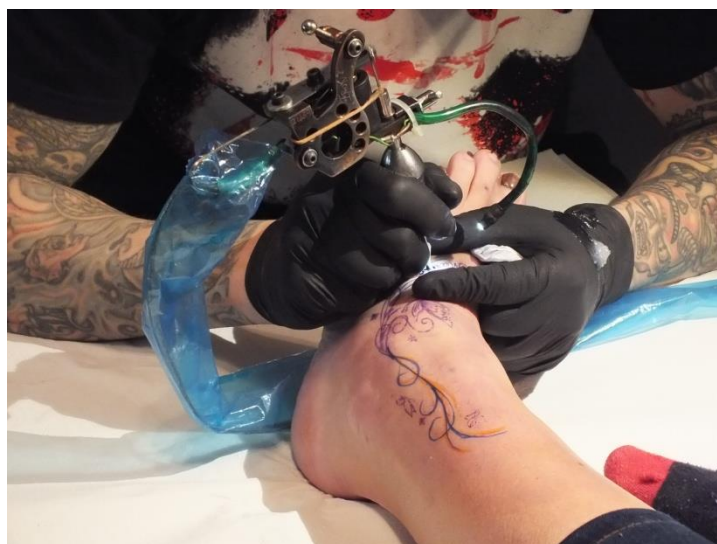
- Gospod je prerisal vzorec na acetatni papir, potem pa je sliko tetovaže odtisnil na nameravano mesto. Stranki je bil všeč, zato je kožo namastil z oljem da je igla lažje drsela po njej.
- Igle in vse kovinske dele je pred tetoviranjem steriliziral, ter zmešal črnilo.
- Pripravil si je barvo in začel. Po izrazu na obrazu stranke sem prepoznala da jo je zbolelo, ampak je priznala da je bila pripravljena na večje bolečine.
- Najprej je vtetoviral vse obrise tatuja, potem pa se lotil senčenja in podrobnosti.
- Na koncu je vso površino zaščitil z medicinsko sterilno folijo, da je koža zaščitena pred umazanijo in prahom. Folijo je dobro imeti na koži 3-6 ur, potem pa jo skrbno mazati s kremo Bepanthen, ki kožo navlaži, namasti in zaščiti pred mikroorganizmi.

Med tetoviranjem sem se pogovorila z gospodom, ki mi je z veseljem odgovarjal na vprašanj, povedal pa je tudi kakšno zanimivost. Pripovedoval je, da je bil pri prijatelju v Nemčiji, kjer imajo v tetovirnici posodo z lizikami. Liziko mora vzeti vsaka stranka, da ji ne postane slabo. Povedal je tudi, da je njegova prva stranka bil njegov stric, kateremu je narisal pajka.

Izvedela sem, da ko se stranka odloči za večji tatu, je za pričakovati da ne bo tetovator naredil tatuja do konca, saj postane koža bolj občutljiva in razbolela. Zanimivo je tudi to da je najboljša koža za vaditi svinjska koža, saj je najbolj podobna človeški koži, lahko se pa tudi dobi umetna koža ampak ni tako v redu saj se barva ne prime in se maže.

Tatu najbolj boli na vratu, pod pazduhi in na samem obrazu. Tetovator se je pohvalil s tem, da je tudi sam sebi narisal tatu in da ima na nogi prvi risbici svojih otrok.

To je bila moja najbolj zabavna in poučna izkušnja. Zelo sem vesela da sem si to ogledala v živo. Všeč mi je bilo čisto vse, razen bolečin stranke.

Slika 15: Izdelava trajnega tatuja

Avtor: Tia Kac, 2014

Slika 16: Končni izdelek – trajni tatu na nogi

Avtor: Tia Kac, 2013

4 RAZPRAVA

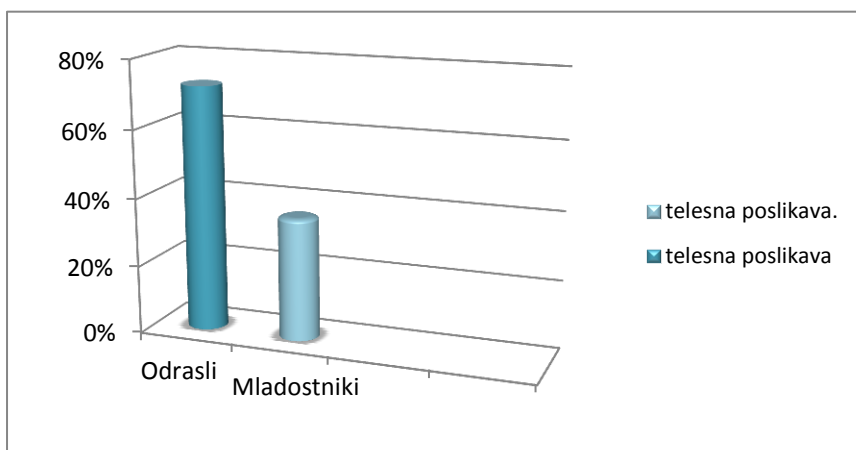
4.1 Končne ugotovitve

Na podlagi rezultatov sva prišli do naslednjih ugotovitev:

Med učenci (mladostniki) vlada precejšnje zanimanje za tatuje. Za izdelavo začasne tetovaže se radi odločijo, najljubši jim je vzorec jin jang in živalski vzorec. Dekleta, pričakovano, izbirajo predvsem rozaste barve tatujev, fantje pa modro.

Precejšnje razlike pri mnenju o trajnih tatujih pa so se pojavile med mladostniki in odraslimi.

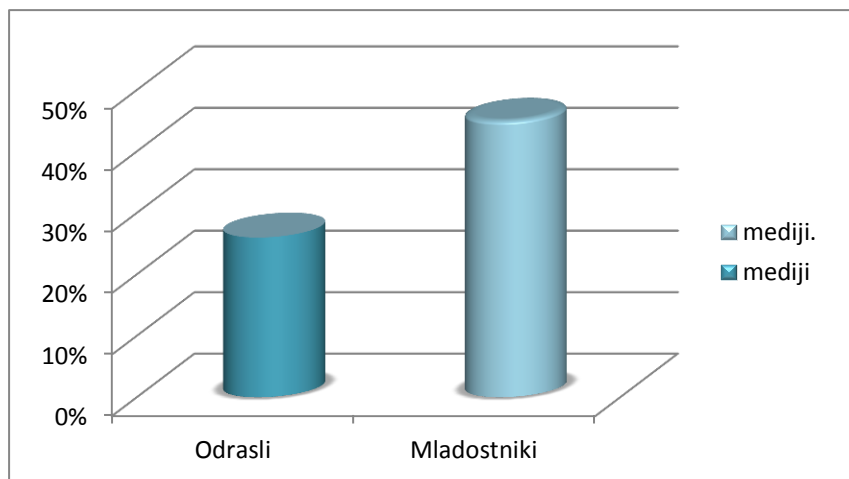
Kaj si predstavljaš pod pojmom tatu?

Slika 17: Kaj je tatu?

Večina odraslih meni, da gre pri tatujih za trajno poslikavo telesa, delež mladostnikov s takim mnenje pa je bistveno nižji. Mladostniki se v manjši meri zavedajo, da gre za resnično trajno spremembo telesa.

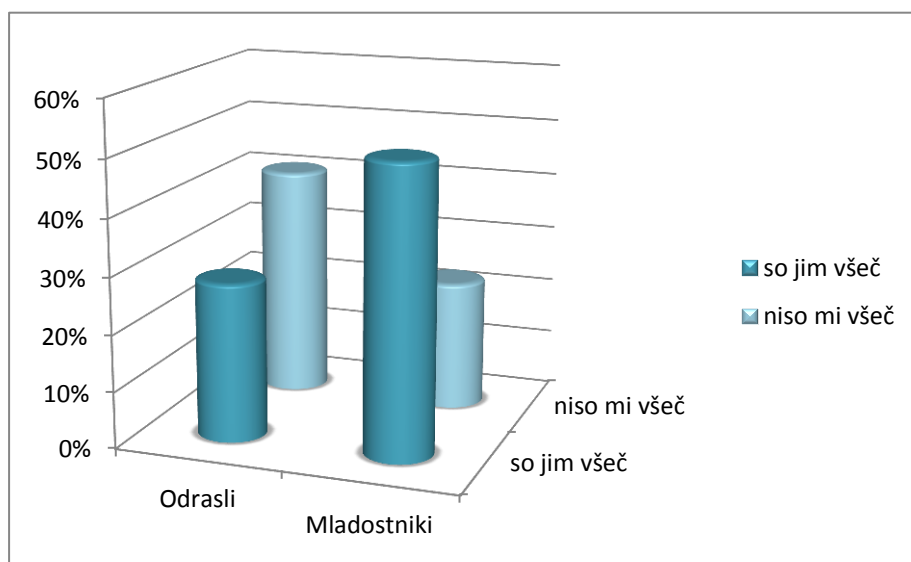
Kje ste prvič izvedeli za tatu?

Slika 18: Vpliv medijev

Pri mlajši generaciji je vpliv medijev veliko večji kot pri odraslih.

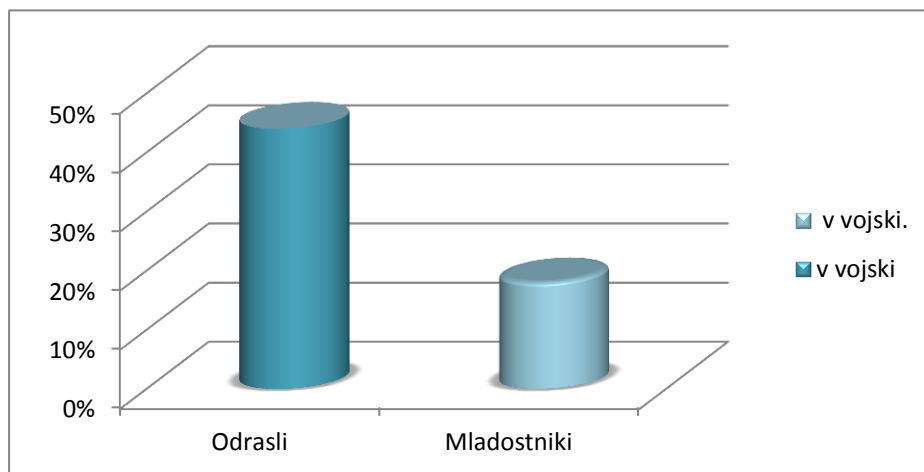
Kakšno je vaše mnenje o trajnih tatujih?

Slika 19: Mnenje o tatujih

Mladostniki imajo v večji meri pozitiven odnos do trajnih tetovaž, starejšim večinoma niso všeč. Odnos do trajnih tatujev se med generacijami razlikuje.

Zakaj so si ljudje, po vašem mnenju, dali narediti tatu v preteklosti?

Slika 20: Vzrok za tatuje v preteklosti

Večina starejših meni, da so si ljudje dali narediti trajne tatuje le v vojski, manj jih pomisli na idole, pripadnost, lepotni ideal...mlajši pa bi si dali narediti tatu ravno iz teh razlogov.

Vloga, pomen tatujev se s časom spreminja.

Razlika med mlajšimi in starejšimi se pokaže tudi pri ljudeh, ki imajo trajni tatu. Mlajša oseba je nad trajnimi tatuji navdušena, starejšemu gospodu je žal, da si je dal narediti trajni tatu.

Pri obeh se tudi razlikuje postopek izdelave in higienski oziroma zdravstveni standard pri izdelavi.

Na bolj pozitiven odnos do trajnih tatujev med mladimi kaže tudi to, da si trajne tatuje dajo izdelati večinoma mlajši ljudje, ki pa morajo biti starejši od 18 let. Zanimanje oziroma izdelava trajnih tatujev pa je v porastu, saj si je v tetovirnici potrebno rezervirati termin daleč naprej.

Presenetilo naju je, da izdelava trajnega tatuja tudi danes še boli, čeprav veliko manj kot nekoč. Zanimivo je tudi to, da trajni tatu ni izdelan kar mimogrede, ampak je postopek precej dolgotrajen.

Presenečeni sva bili tudi nad tem, da je trajni tatu v resnici trajni, oziroma je drago, boleče in dolgotrajen, če si ga želimo odstraniti.

Nenavadno se nama zdi, da se za poklic tetovatorja v Sloveniji sploh ni mogoče izobraziti, niti ni možno pridobiti znanja o postopku izdelave, vplivu na zdravje,...Ljudje, ki se s tem ukvarjajo znanje pridobijo od drugih v tem poklicu, predvsem v tujini.

Po mnenju strokovnjakinje, je možnih negativnih vplivov na zdravje kar precej. Zdravnica je opozorila tudi na možno problematiko pri zaposlitvi v določenih poklicih. Vsekakor pa je potrebno obiskati strokovnjaka s tega področja, če se za tatu odločimo.

Večina sodelujočih v raziskavi se distancira od tega, da bi drugim svetovali: menijo, da je odločitev za trajni tatu odločitev vsakega posameznika, ki pa mora biti dobro premišljena.

Nekatere najine hipotez sva tako potrdili:

- Vloga - pomen tatujev skozi čas se je spreminjala.
- Starejši imajo bolj negativen odnos do trajnih tatujev kot mlajši.
- Odstranitev trajnega tatuja je sicer možna, vendar ni enostavna.

Nekaj hipotez sva ovrgli:

- Postopek izdelave trajnega tatuja ni enostaven in je še vedno boleč.
- Ni dokazov oziroma zagotovil, da trajni tatuji nimajo nobenega vpliva na zdravje, precejšnja verjetnost je, da do negativnih vplivov pride.

4.2 Predlagane rešitve

Na podlagi rezultatov dobljenih pri raziskovalni nalogi, predlagava naslednje rešitve:

- Organizirati bi bilo potrebno predavanja za mlade, kjer bi jih informirali o postopkih izdelave trajnih tatujev, možnosti odstranitve saj o tem formalno ne morejo izvedeti nič, razen iz medijev in od prijateljev.
- Mlade bi bilo potrebno tudi seznaniti s tem, kako pomembno je, da si trajni tatu dajo izdelati v tetovirnici, ki upošteva čim višje zdravstvene standarde (torej ne kjerkoli).
- Priporočljivo bi bilo, da bi obstajala ustanova, ki bi takoimenovane tetovatorje izobraževala za ta poklic. Tako bi pridobili več znanja o različnih postopkih, nevarnostih za zdravje, kako pravilno ravnati,...
-

Ob zaključku raziskovalne naloge se nama je odprlo še nekaj novih vprašanj:

- Zakaj v Sloveniji uradno še ne obstaja poklic tetovator?
- Kako to, da s tega področja ne obstaja nobena literatura?
- Kako razlikovati med profesionalci, ki izdelujejo tetovaže in tistimi, ki tatujev ne izdelujejo po najvišjih standardih?
- Obstajajo sploh kakšna pravila, kodeksi med tetovatorji?
- Ali obstaja kakšen zdravstveni nadzor nad postopki izdelave tatujev v posamezni tetovirnici?
-

Odgovore nanje bi lahko poiskali v naslednjih raziskovalnih nalogah.

5 ZAKLJUČEK

Tatiji so se v zgodovini pojavili že davno. Vzroki za izdelavo trajnih tetovaž so bili različni.

Tako je tudi še danes.

Med raziskovalnim delom so bile potrjene hipoteze o različnih pogledih različnih generacij na trajne tatuje. Mladostniki so temu bolj naklonjeni kot starejši. Predvsem je pomembno zavedanje, da je to sprememba na telesu, ki na nek način ostane za vedno.

Mladostniki so tudi naklonjeni izdelavi začasnih tatujev, zelo priljubljen vzorec je simbol jin jang in živalski vzorci. Deklicam je najljubša barva vzorca rozasta, fantom pa modra.

Zanimivo je, da je izdelava trajnih tatujev v porastu. Ob poznavanju tega zelo preseneča dejstvo, da izobraževanja za ljudi, ki izdelujejo trajne tatuje v Sloveniji sploh ni. Težko je tudi najti kakršnokoli literaturo s tega področja.

Presenetljivo je, da je tudi danes postopek izdelave trajnega tatuja še boleč in precej dolgotrajen in kompliciran. Odstranitev trajnega tatuja je sicer možna, ni pa enostavna.

O vplivu trajnih tatujev na zdravje ni zaslediti veliko zapisov, čeprav večina anketiranih meni, da je negativno. Tega mnenja je tudi gospod s trajnim tatujem in zdravnica.

Problem predstavlja tudi to, da mladi zelo težko izvejo karkoli o trajnih tatujih: kakšen je pravilen in najbolj varen postopek izdelave, na kaj je potrebno pred izdelavo trajnega tatuja biti pozoren, kakšna potrdila-dokumente mora imeti nekdo, ki izdeluje trajne tatuje, kakšen je lahko morebiten vpliv na zdravje....

Tudi zato velja dobro premisliti preden sprejmemo odločitev, ki ostane za vedno.

6 VIRI

Adamič, M.: Tetoviranje, 23. 6. 2009. Dostop:

<http://www.pozitivke.net/article.php?story=Brazgotina-Okuzenost-Tetoviranje-Bolezen&query=tetoviranje> (12. 01. 2014).

Hayes, S. Poslikava telesa. 1. natis. Ljubljana: Tehniška založba Slovenije, 2004.

Klinika Pacient d.o.o.. Lasersko odstranjevanje tetovaž. Dostop:

<http://klinikapacient.si/Lasersko-odstranjevanje-tetovaz.aspx> (12. 01. 2014).

Rattigan, A., Badwater, B. Začasni tatuji za punce. 1. natis. Ljubljana: tehniška založba Slovenije, 2011.

Simbol jin jang. Dostop:

https://www.google.si/search?q=simbol+jin+jang&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=T40hU63VGNLo7AbXloGYBQ&ved=0CAcQ_AUoAQ&biw=1024&bih=649#facrc=_&imgdii=_&imgrc=ghHAjTFqtuLEFM%253A%3B1WYEDXX1d0vS1M%3Bhttp%253A%252F%252Fsymboly.xrs.cz%252Fimg%252Fjin-jang.png%3Bhttp%253A%252F%252Fsymboly.xrs.cz%252Fjin-jang%252F%3B300%3B300 (04. 01. 2014).

Vervega, M., Škoflek, A. Tاتoo. Celje: Srednja zdravstvena šola Celje, 2008.

7 PRILOGE

7.1 Anketa mladostniki

Sva učenki 9. a razreda OŠ Cirkovce, Tia Kac in Katja Belca. Delava raziskovalno nalogo o tatujih. Prosiva, da anketo izpolnite in se vam za sodelovanje najlepše zahvaljujema.

Starost: _____ Spol: M Ž

1. Kaj si predstavljaš pod pojmom tatu? _____

2. Kje in kdaj si prvič slišal-a (videl-a ali izvedel-a) za tatu?

Kdaj: _____

Kje: _____

3. Na kašen vzorec najprej pomisliš ob pojmu »trajni tatu«?

4. Kakšno je tvoje mnenje o trajnih tatujih ?

a) so mi všeč

b) niso mi všeč

c) nimam mnenja

d) drugo: _____

Pojasni svojo izbiro: _____

5. Ali lahko trajni tatuji, po tvojem mnenju, negativno vplivajo na zdravje?

a) DA

b) NE

Pojasni svojo izbiro (zakaj da ali ne) : _____

6. Poznaš koga, ki ima trajni tatu?

a) DA

b) NE

c) Imam ga sam-a

7. Zakaj si ljudje, po tvojem mnenju, dajo narediti trajni tatu (kakšen je pomen tatuja)?

a) v današnjih časih?

b) v preteklosti?

8. Ali bi si sam-a dal-a narediti trajni tatu?

a) DA

b) NE

Pojasnite izbiro (zakaj da ali ne): _____

9. Ali meniš, da bi ti starši dovolili, da si daš narediti trajni tatu?

a) DA

b) NE

Pojasnite izbiro (zakaj da ali ne): _____

10. Ali veš, kako je z odstranitvijo trajnega tatuja?

a) DA

b) NE

Zapiši svoje mnenje (boli, ne boli, postopoma, naenkrat, popolnoma, delno,...)

7.2 Anketa odrasli

Sva učenki 9. a razreda OŠ Cirkovce, Tia Kac in Katja Belca. Delava raziskovalno nalogo o tatujih. Prosiva, da anketo izpolnite in se vam za sodelovanje najlepše zahvaljujeva.

Starost: _____ Spol: M Ž

1. Kaj si predstavljate pod pojmom tatu? _____

2. Kje in kdaj ste prvič slišali (videli ali izvedeli) za tatu?

Kdaj: _____

Kje: _____

3. Na kašen vzorec najprej pomislite ob pojmu »trajni tatu«?

4. Kakšno je vaše mnenje o trajnih tatujih ?

a) so mi všeč

b) niso mi všeč

c) nimam mnenja

d) drugo: _____

Pojasnite svojo izbiro: _____

5. Ali lahko trajni tatuji, po vašem mnenju, negativno vplivajo na zdravje?

a) DA

b) NE

Pojasnite svojo izbiro (zakaj da ali ne) : _____

6. Poznate koga, ki ima trajni tatu?

a) DA

b) NE

c) Imam ga sam-až

7. Zakaj si ljudje, po vašem mnenju, dajo narediti trajni tatu (kakšen je pomen tatuja)?

a) v današnjih časih?

b) v preteklosti?

8. Ali bi si sami dali narediti trajni tatu?

a) DA

b) NE

Pojasnite izbiro (zakaj da ali ne): _____

9. Ali bi svojemu otroku – mladostniku dovolili, da si naredi trajni tatu?

a) DA

b) NE

Pojasnite izbiro (zakaj da ali ne): _____

10. Ali ste v mladosti kdaj pomislili, da bi si dali narediti trajni tatu oziroma ste ga kdaj želeli imeti?

a) DA

b) NE

7.3 Intervju s tetoviranko

1. Kdaj ste si naredili prvi tatu? Starost?
2. Kaj so takrat mislili vaši starši? So vas podpirali?
3. Kako ste prišli na idejo da bi si naredili tatu?.
4. Vam je bilo kdaj žal da ste si naredili tatu?
5. Zakaj ste se odločili za tatu prvič in sedaj?
6. Kakšen vzorec imate?
7. Na katerem delu telesa?
8. Vas je bilo kaj strah?
9. Vas je bolelo?
10. Kakšna je razlika med občutki prej in sedaj?
11. Kdaj ste se odločili za tatu?
12. Kakšen vzorec si boste naredili?
13. Kam si ga boste naredili?
14. Ste se s kom posvetovali?
15. Kaj si misli o tem vaša družina?.
16. Kaj pa če si boste potem premislili?
17. Kakšne so reakcije ljudi, ko vidijo vaš tatu? Mlajši, starejši?
18. Kakšna je cena?
19. Kaj si mislite o ceni?
20. Zakaj ste se odločili za to tetovirnico? Vam je kdo priporočal?
21. Imajo ljudje s katerimi se družite tudi tatuje?
22. Boste svojim otrokom pustili imeti tatu?
23. Kaj si mislite o tatujih pri mladostnikih?
24. Ali mislite da lahko tatu vpliva na zdravje kože?
25. Kaj bi naredili če vam nebi bil všeč?.
26. So vam všeč majhni-veliki, barvni-črni tatuji?

7.4 Intervju s tetovatorjem

1. Kako se sploh imenuje vaš poklic?
2. Kako se imenuje tehnika izdelave tatujev?
3. Na kaj morate biti pozorni?
4. So vas v mladosti privlačili tatuji?
5. Kakšno izobrazbo imate?
6. Kdaj ste se začeli s tem ukvarjati?
7. Imate še kakšno druga zaposlitev?
8. Je potrebno imeti kakšno potrebno znanje, talente?
9. Kako dolgo se s tem ukvarjate?
10. Kdaj ste si naredili vaš prvi tatu? Koliko jih imate?
11. Kaj si misli vaša družina, prijatelji o vašem poklicu?.
12. Kje jih dobite barve?
13. Od česa vse je odvisna cena?
14. Ali delate tudi začasne tatuje?
15. Katere aparature uporabljate?
16. Imate veliko strank?
17. Katere starosti največ?
18. Katerih je več moških ali žensk?
19. Pridejo k vam kakšne družbene skupine?
20. Katerih vzorcev je največ?
21. Vas obiskuje tudi kakšna znana osebnost?
22. Kakšen je največji in najmanjši tatu, ki ste ga naredili?
23. Mogoče veste koliko sta bila stara vaš najmlajši in najstarejši obiskovalec?
24. Kako dolgo traja izdelava tatujev(povprečno, najmanj, največ)?
25. Kako se z leti spreminja število strank?
26. Imate kakšne stike z drugimi izdelovalci tatujev? Kaj pa tujina?

27. Kaj mislite kakšno mnenje je o tatujih v Sloveniji v primerjavi z drugimi državami?
28. Se vam je med delom zgodila tudi kakšna zanimivost?
29. Veste mogoče kako pa poteka odstranjevanje tatujev?

7.5 Intervju z zdravstveno delavko

1. Imate mogoče sami tatu?
2. Ste si ga v mladosti želeli imeti?
3. Kakšno je vaše mnenje o trajnih tatujih?
4. Mislite da tatuji lahko vplivajo na zdravje kože? Zakaj? Kako?
5. Če bi vas kdo vprašal za nasvet o tatujih, kaj bi mu svetovali?
6. Kaj si mislite o odstranitvi tatujev?
7. Kaj si mislite o tetoviranju uradnih oseb?
8. Ali je dovoljeno imeti v Sloveniji tatu na vašem delovnem mestu?
9. Kaj pa v tujini?
10. Mislite da je tetovaža na vidnem mestu na vašem službenem delu dovoljena?
11. Bi svojemu otroku dovolili imeti tatu? Zakaj?
12. Ste imeli kdaj pacienta, ki je imel tatu?
13. Je mogoče imel težave zaradi tatujev?
14. Kaj bi priporočali ljudem, ki si dajo delat tatuje?
15. Ste se mogoče v višji šoli učili o tatujih in njihovih nevarnostih?
16. Ste mogoče kdaj prebrali članek ali raziskavo o tatujih?
17. Ja). Kje? Kdaj? Zakaj?
18. Ne). Bi si jo želeli?
19. Imate mogoče kakšnega prijatelja, ki je zdravnik in ima tatu? Kaj si mislite o tem?
20. Dobite o človeku s tatujmi slabši prvi vtis, kot pri ostalih?
21. Kaj si mislite o tatujih pri mladostnikih?
22. Mislite da smo mladostniki premalo obveščeni o nevarnosti tatujev?
23. Kakšne pa so sploh nevarnosti tatujev?
24. Mislite da nekateri pretiravajo s tatujmi? Mislite da je manj več?
25. Ste že kdaj obiskali tetovirnico?
26. Ja). Kakšen je bil vaš prvi vtis?

27. Ne). Si želite obiskati tetovirnico? Zakaj ne?

28. Ste imeli kdaj pacienta mladostnika, ki se je želel pogovoriti o nevarnosti tatujev?

29. Na katerih mestih je najbolj tvegano imeti tatu? Zakaj?

7.6 Intervju s tetovirancem

1. Kdaj ste se prvič tetovirali?
2. Kakšen je bil vaš prvi tatu?
3. Koliko tatujev imate?
4. Na katerem delu telesa jih imate?
5. Kakšen je bil odziv prijateljev na vaš tatu?
6. Kaj so si takrat mislili vaši starši/prijatelji? Kaj pa sedaj?
7. Kako so takrat delali tatuje?
8. Kako ste takrat rekli tatujem? Enako?
9. Vas je zelo bolelo?
10. Vas je bilo kaj strah?
11. So si ga v tistem času naredili tudi vaši prijatelji? Koliko?
12. Vam je bilo kdaj žal da ste si naredili tatu?
13. Ste mogoče kdaj razmišljali o odstranitvi tatuja?
14. Zakaj ste si naredili takšen vzorec?
15. Kolki ste plačali za njega?
16. Kje ste si ga naredili?
17. So bili tatuji takrat nekaj novega?
18. So že takrat delali barvne tatuje?
19. Kaj si mislite o današnji mladini, ki se tetovirajo?
20. Imate mogoče kakšnega sorodnika/prijatelja, ki si je naredil tatu? Ste mu svetovali?
21. Mislite da tatuji lahko škodiju zdravju? Imate mogoče kakšne izkušnje?
22. Kakšen je bil postopek izdelave tatuja takrat?
23. Se je v tistem času mogoče tetovirala kakšna ženska?
24. Ja). Kakšen vtis je dajala?
25. Ne). Zakaj ne? Je bil to tabu?

